UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F. co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]: tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi. omnibusq[ue] euangelica documenta ...

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De festo corone d[omi]ni. ser. xlv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70359

Visual Library

abſit gloriari niſi in cruce dñi ꝛc. Dicat̃ h̃
de virtute ſancte cruc ad ſanãdũ ĩfirmos
Figura habet̃ de ſerpente eneo. Nũe. xxj.
Et ad cõprimẽdũ ꝛ fugandũ diabolũ nõ
ſolũ a chriſtianis: ſʒ etiã ab infidelib᷑. De
chrĩanis dic exemplũ de ſancta Juſtina
et Cypriano ꝛc. Jtẽ de ſctõ Chriſtoforo.
De infidelib᷑ da exemplũ de illo iudeo q̇
quadã nocte dormiẽs in templo quodaʒ
idoloꝝ ſignauit ſe ſigno crucis ꝓpter timo
rem demonũ ꝛc. de q̃ dixit demon. Vas
vacuũ ſed ſignatũ ꝛc. Greg. ponit in dia-
logo. Quantũ ad tertiũ verbũ ꝓpoſitum
exponet̃ ſeu ptractabit̃ in pſona cuiuſlibet
hoĩs bñ credentis qui digne debet dicere.
Mihi abſit gloriari niſi in cruce dñi. Rõ:
qꝛ antiquit⁹ ante crucem oẽs quãtũcũq̃
ſancti ibant ad infernũ: q̇ habet q̃ttuor lo
ca ꝛc. ad quorũ alterũ ibat hõ. pſ. Quis ẽ
homo qui viuet ꝛ nõ videbit mortẽ: Eru
et aĩam ſuam de manu inferni. Nota h̃ cõ
tra iudeos ꝛc. Geñ. xxxvij. Deſcendã ad fi
liũ meum lugens in infernuʒ. Chriſt⁹ ꝓo
mortu⁹ deſcendit ad inferos et captiuam
adduxit captiuitatẽ redimẽdo ſctõs pr̃es
qui erant in limbo patrum: q̇ dicit̃ ſinus
Abrae: iuxta ꝓphiam Zacha. ix. Tu q̊q̃
in ſanguine teſtamenti tui eduxiſti victos
de lacu in q̊ nõ eſt aqua. Modo autẽ ver⁹
fidelis ſi morit̃ ſtatim inuenit ianuam pa
radiſi apertã virtute crucis chr̃i. Jdeo d̃r
Raba. Crux chr̃i clauis eſt paradiſi. Jõ
Joã. iij. Sicut Moyſes exal. ſerp. in deſer
to. Nume. xxj. Sic exaltari oportet filiuʒ
hoĩs vt omnis qui credit in eũ nõ pereat:
ſed habeat vitam eternam. Quilibet ergo
fidelis põt dicere. Mihi abſit gloriari ni-
ſi in cruce. Et ita cantam⁹ in miſſa hodie.
Nos autẽ gloriari oportet in cruce dñi no
ſtri Jeſu chriſti: in quo eſt ſalus vita ꝛ re-
ſurrectio noſtra ꝛc. Amen.

¶ In feſto corone domini. Sermo. XLV.

CORonam de
ſpinis impoſuerunt capiti eius.
Joã. xix. Jſtud feſtũ fit ab ordi-
ne nr̃o ꝛc. Sciendũ ꝓ declaratione q̧ inter
alias magnas reuelatiões quas chriſtus
fecit, btõ Joanni euãgeliſte in Apoc. fuit
vna valde pulchra d̃ materia hodierna de
qua ipſe dic̃. Vidi celũ apertũ ꝛ ecce equ⁹
alb᷑: et q̇ ſedebat ſup eũ vocabat̃ fidelis et
verax: ꝛ cũ iuſtitia iudicat ꝛ pugnat. Ocu
li aũt ei⁹ ſicut flãma ignis: et in capite ei⁹
diademata multa Apoc. xix. Hic ſunt ſex
clauſule. Prima clauſula ibi: Vidi celum
apertũ. iſta celi aptura ſignificat incarna
tionẽ chr̃i: qꝛ tũc celũ fuit apertũ ſic q̃n ali
quis eſt liberalis ad dandũ donũ/ d̃r de eo
iſte habet burſam apertã. Scđa clauſula:
Et ecce equus alb᷑. Ecce ꝯuerſatio eius.
Equ⁹ ſignificat corp⁹ chriſti/ alb᷑ ꝑ ſctiſſi
mã puritatẽ: ſup quẽ ſedebat illũ gubernã
do cũ freno tempantie ꝛ cũ calcarib᷑ amo
ris ꝛ timoris. Tertia ibi: Et q̇ ſedebat ſu-
ꝑ eũ vocabat̃ fidelis et verax. Fidelis ad
implendũ ꝓmiſſiões factas in veteri teſta
mẽto. Verax quãtũ ad doctrinã euangeli
cam. Vñ apl's. De⁹ fidelis eſt: ſeipm̃ ne-
gare nõ põt. Quarta ibi: Et cũ iuſtitia iu
dicat ꝛ pugnat. hoc in redemptiõe huma-
ni generꝫ: quã noluit facere ꝑ potentiam.
ſed ꝑ iuſtitiã Eſa. lxiij. Ego q̇ loquor iuſti
tiã et ꝓpugtor ſum ad ſaluãduʒ. Quinta:
Oculi aũt ei⁹ ſicut flãma ignis. ſ. in eius
gl'ioſa reſurrectiõe Oculi eñ chr̃i/ ſũt do-
na ſpũſſcti/ que ſunt ſepteʒ. Apoc. v. Vidi
agnũ ſtantẽ tãq̃ occiſum habentẽ cornua
ſeptẽ ꝛ oculos ſeptẽ: q̇ ſunt ſeptẽ ſpirit⁹ di
miſſi in oẽm terrã. Sexta: Et in capite ei⁹
diademata multa: ſua gl'ioſa coronatio.
¶ Pro ſmõis fundamẽto in q̊ agit̃ de co
rona chr̃i quã iudei impoſuerũt in paſſiõe
Orit̃ theologicalis q̃ſtio de ipſo chriſto.
¶ Querit̃. Vtrũ chriſt⁹ meruerit oĩb᷑ no
bis gr̃am et gloriã. Arguit̃ q̧ nõ. Premiũ
excedit meritũ: et meritũ ordinat̃ ad pre-
miũ/ ſicut ad finẽ: ſed premiũ alioꝝ oĩm ñ
excedit meritũ chriſti: igit̃ meritum chriſti
nõ ordinat̃ ad aliud/ ſicut ad finem: cũ ſit
nobili⁹ q̃ illud. igit̃. Jtem meritũ chriſti
fuit q̊ddã bonũ finitũ/ cũ fuerit ei⁹ ſm na
turam humanã: ſʒ pctm̃ alioꝝ fuit infini-
tum malũ: qꝛ tanta offenſa et pctm̃ quãt⁹
eſt ille q̇ offendit̃: ſʒ ille eſt infinit⁹. ſ. deus.
Jgit̃ cũ finitũ nõ ſit ꝓportionabile cũ infi-
nito nullũ meritũ chr̃i potuit mereri dele
tione offenſe. Jn oppoſitum. Leo papa in
ſmõe de natiuitate. Sicut a reatu nulluʒ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

liberũ repperit:ſic liberandis oib⁊ venit:ğ
chriſt⁹ meruit oib⁊ nobis gloriã et grãm.
⁊ ſic qſtio manet ꝑ vtraqꝫ pte dubia. Ad
queſtionẽ reſpõdedũ eſt ſm Scotũ ſup.iij
ſenten.diſt.xix.q.j.ꝙ meritũ chriſti põt du
pliciter conſiderari.

Primo modo ſm ſufficientiã
Scdo mõ ſm efficaciã

¶Primo mõ meruit oib⁊ deletionez cul/
pe:⁊ collationẽ gratie ⁊ glĩe. Scdo mõ ſi
q⁊ nõ oẽs ꝯſecuti ſunt redemptionẽ q̃d ſʒ
ſufficientiã oib⁊ deletionẽ culpe ⁊ collati/
onẽ gratie ⁊ glorie chriſt⁹ meruerit/patet
per eundẽ Scotũ. Meritũ eñ chriſti hʒ
quandã infinitatez ex ſuppoſito chriſti q̃d
eliciebat ⁊ exercuit opationes illius natu
re aſſumpte.et ideo vita illius ſuppoſiti et
operatiões:fuerunt bonum infinitũ:ppter
quod ⁊ mors ⁊ operatio ⁊ alie opationes
habuerunt quandã infinitatẽ:vt ſufficerẽ
infinitis peccatis delendis:et infinitꝭ gra
tijs ⁊ glorijs ꝯfiendis/quod quantũ ad ef
ficaciã nõ meruerũt.patet ꝑ eundez/quia
actus actiuoꝝ ſunt in patiente:et diſpoſi/
to ⁊ vnito agenti.ij.de ania.ſicut patet in
agentib⁊ ⁊ patientib⁊ corꝑaliter.igitur ſic
erit in actione meritoria:quantũ ad influ
entiã in alios.Sed ꝯiunctio cũ chriſto re/
quiſita vt meritum chriſti/ valeat eis:ẽ ꝑ
cognitionẽ ⁊ dilectionẽ:ſm ꝙ hõ diſponit
ſe ad gratiaz/cognoſcendo ⁊ diligẽdo deũ:
nõ autẽ oẽs ſic ſe diſponunt:quare nõ oib⁊
meruit ſm efficaciã.⁊ hanc opinionẽ acce/
pit Scotus a Tho.ij.pte ſumme.q.xlviij
Dicit tñ Scotus ꝯtrariũ.ꝙ vita chri fuit
ita excellens vt haberet tantã infinitatez
q̃ntũ ad efficaciã ſicut q̃ntũ ad ſufficiẽtiam.
Et ad argumẽti ptez pmã dr:ꝙ chrs me/
ruit ſm portiõez iferiorẽ ⁊ nõ ſupiorẽ. Jõ
pmiũ alioꝝ qd receperunt ꝑ merito chri:
fuit meli⁹ formalr q̃ aliqs actus merito
rius portionis inferioris chri. ⁊ ponit ta/
le meritũ chriſti ordinari ad premiũ alioꝝ
ſicut ad finẽ ſub fine. Ad ſcdam partẽ ar/
gumẽti dicit ꝙ ⁊ ſi chriſti paſſio et meritũ
ipſius totũ ſit formaliter finitũ:q⁊ tñ con/
iunxit ꝑ gratiã ⁊ gloriam obiecto infinito
ideo potuit delere peccati reatum/⁊ pctm̃
nõ erat infinitũ intenſiue:quia nõ eſt po/
nendũ ſummũ malum:et licet ſit infinit⁹
tamẽ pctm̃ eſt infinitũ referendo.ly tm̃ et
quantũ/ad formales ratiões vtriuſqꝫ in ſe
formaliter.tamẽ actus pcti mortalis eſt fi
nitus.ideo chriſt⁹ ꝑ mortez nobis meruit
gratiã:iuxta verba:⁊ ſic de alijs. Inueni
ꝙ ad ſimilitudinem pape vel imperatoris
chriſtus habuit tres coronas.

Prima fuit corona ſapiẽtie diuinalis
Scda fuit corona penitẽtie corꝑalis
Tertia fuit corona pſidẽtie gñalis.

¶Dico primo ⁊c. Corona ſapientie diui
nalis. Pro cui⁹ declaratiõe nota ꝙ ſapien
tia dr corona triplici rõne. Prima q⁊ coro/
na portat in capite:alr nõ diceret hõ coro
natus ⁊c. Sic ſapientia ⁊c. Ideo dr vul/
gariter de perſona ſapientie. O iſte habet
bonũ caput.de iſta corona dicit Eccĩ.xlv.
Corona aurea ſuꝑ caput eius expreſſa ſi/
gno ſanctitatꝭ. Nota expſſa ſigno ſanctita/
tis. Aliq̃ habent coronã ſapiẽtie in facul/
tate theologie vel iuris ciuilis vel decre/
taliũ.vel phie:ſed nõ eſt expſſa ſigno ſan/
ctitatis ſed vanitatis q⁊ habẽt magnã ſci/
entiã:ſed malã ꝯſcientiã ⁊c. De talib⁊ loq̃
tur Apoſtol⁹ Rom̃.j. Cum eñ cognouiſ
ſent deũ nõ ſicut deum glorificauerũt/aut
grãs egerunt ⁊c. Scda ratio quia corona
caret principio ⁊ fine quia finis vnitur pn
cipio. Vñ dicit diadema/q̃ſi duo demens:
ſcʒ finẽ ⁊ principiũ. Sapiẽtie.eſt de⁹ fons
ſapientie verbũ dei in excelſis. Omnis ſa
piẽtia a dño deo eſt ⁊c. Eccĩ.j. Si ergo fi/
nis omnis ſtudij ⁊ ſcientie debet eſſe deus
ſecus de multis ⁊c. Dic practice in theolo
gis quoꝝ multi ſtudent vt fiant magiſtri
⁊ aſcendant ad grad⁹. Itẽ de canoniſtis q̃
ſtudent nõ ad finẽ dei:ſed ad habendũ bñ
ficia et pluralitas ⁊c. Itẽ de legiſtis ppt ho
norẽ et ꝯgregandas pecunias ⁊c. Princi/
piũ ğ ſcientie eſt deus q̃ dat eis intellectuz
voluntatem ad ſtudendũ: memoriã/tem/
pus/libros ⁊c. Sed finis eſt ppter mũdũ.
nõ vnitur ergo finis principio:ideo nõ eſt
vera ſapientia. Ideo Jacob⁊ Non eſt iſta
ſapientia de ſurſum deſcendẽs:id eſt diui/
na:ſed terrena/animalis ⁊ diabolica. Ja/
co.iij. Tertia ratio quia corona quibuſdaʒ
floribus eminet et ornat ⁊c. Ecce triplex
ratio quare ſapientia diuina dicitur coro/
na. Ideo de hac ſapientia diuina loquẽs
Salomon dic. Sapiẽtia dabit capiti tuo
augmenta graꝝ ⁊ corona inclyta proteget

te. Prouer. iiij. Iſta ḡ corona ſapiẽtie fuit coronatꝰ chr̄s. Auctoritas. Egredimini ⁊ videte filie ſion ꝛc. Cañ. iij. ꝛc. ¶ Dico ſcḋo ꝙ chriſtꝰ fuit coronatus in h̄ mōo de corona penitentie corꝑalis. De hac loquitꝛ thema. Dixerũt em̄ iudei. Iſte ieſus facit ſe regẽ / ḡ imponamꝰ ei coronã ꝛc. Rõ q̄re chriſtus voluit hac corona coronari eſt: qꝛ ex pctõ Ade / ⁊ nr̄is / duo mala incurrimꝰ. Primo qꝛ eramꝰ ꝯdemnati ad furcas ifer ni / in qb' debebamꝰ ſuſpendi. Scḋo qꝛ ꝑdidimꝰ coronam glorie paradiſi. Sicut ḡ ꝓpter primũ malũ chriſtꝰ voluit crucifigi: ſic ꝓpter recuꝑatiõez corone glorie / voluit coronari. Jõ cantat eccl'ia. Coronat regez oim / corona cõtumelie / cuiꝰ nobis oppro briũ / coronã ꝯfert gl'ie. Moraliter. ſi volu mus obtinere coronã gl'ie ꝓmiſſam nobis a chr̄o: oportet in h̄ mōo nos coronari co rona ſpinaꝝ / q̄tuor gn̄a ſpinaꝝ ꝯtinentẽ. Anteriꝰ ꝯſiderãdo cũ ꝯtritiõe memoriaz pctõꝝ. Cõtritio dr̄ ſpina q̄ pungit. pſ̄. Cõ uerſus ſum in erũna mea dũ cõfigitꝛ ſpina. Cũ hac ſpina debemus pungi de p̄teritis peccatis. Jõ Eſa. xxxviij. Recogitabo ti bi oẽs annos meos in amaritudie anime mee. Poſteriꝰ bona q̄ omiſimꝰ: vel cogitã do penas inferni quas meruimꝰ in iferno Bonũ erat ei ſi natus non fuiſſet hõ ille. Mat. xxvj. Dextrorſuz cogitãdo bona que peccando ꝑdidimꝰ. Siniſtrorſuz cogitan do iudicium gn̄[illegible]: in q̄ dicent montib' ca dite ſuꝑ nos ꝛc. Apoc. vj. Nota hic mira culũ de illo iuuene ſcutifero male vite ꝛc. q̄ ſomniauit quadã nocte ꝙ fuit tractꝰ ad iudiciũ: in q̄ videbat chriſtũ ⁊ ꝟginẽ ⁊ oẽs ſanctos: ⁊ corã eo ducebantꝛ aie iudicãde: ⁊ chriſtꝰ quaſdã iudicaba[illegible] paradiſũ / q̄ſ dã vt irent ad purgatoriũ / quaſdã ad ifer nũ crudeliſſime a demonib' tractãdas ꝛc. Juuenis h̄ videns dicebat intra ſe. O mi ſer q̄d dicamq̄n̄ me interrogabit? ꝛc. Et cũ fuiſſet vocatꝰ dixit ei chr̄s / q̄s es tu? Red de rationẽ vite tue. Tũc excitatꝰ iuuenis ad h̄ verbũ effectꝰ eſt totꝰ canus ꝛc. ⁊ tũc dimiſit vanitates: ⁊ recepit ciliciuz: ⁊ ma gnã penitentiã fecit: ⁊ bonꝰ ⁊ ſctũs effectꝰ eſt ꝛc. Iſte ḡ fuit coronatꝰ corona ſpinarũ De talib' ḡ dixit chriſtꝰ. Sic liliũ intꝛ ſpi nas: ſic amica mea inter filias Cantico ij. ¶ Dico tertio ꝙ chriſtꝰ fuit coronatꝰ de corona p̄ſidẽtie generalis: quã ſibi meri to paſſiõis acq̄ſiuit. Data ẽ mihi ptãs ois in celo ⁊ in terra. Mat. vlt. ⁊ Phil. ij. Hu miliauit ſemetip̄m fac. obe. ꝛc. Et ſequitꝛ. Propter q̄ḋ deꝰ exaltauit illũ: et dedit illi nomẽ ꝛc. David. Minuiſti eũ paulomi nus ab angelis gl'ia ⁊ honore coronaſti eũ ꝛc. vſq̄. q̄ ꝑambulãt ſemitas marꝫ. Nota Minuiſti ꝛc. nõ dignitate vel honore vel ſcia: ſed natura. Vel / nõ mẽte ſꝫ carne: q̄a fuit paſſibilis ⁊ h̄ nõ diu: ſꝫ ad modicũ vſ q̄ ad reſurrectionẽ. Gl'ia / in reſurrectiõe ⁊ honore / in aſcenſiõe. Vel gl'ia. i. claritate immortalitatꝫ. ⁊ honore. ſ. diuini nois: q̄a dedit nomẽ q̄d eſt ſuꝑ oẽ nomẽ ꝛc. Paſſio nis em̄ merito oẽs creature ſ̄t ſibi ſubiecte Et ponit David q̄nq̄ differẽtias creatu raꝝ. Primo oues. i. ꝑſonas ſimplices q̄ ha bent ꝯditiões ouis ꝛc. Dic ꝛc. Scḋo bo ues. i. ꝑſonas vite ap̄lice: habẽtes duo cor nua. ſ. bone vite ⁊ vere doctrine. Jdeo dr̄ Vniuerſas i feminino. i. vaccas q̄ debent ꝓpl'm lactare lacte bone doctrine. Tertio pecora campi. pctõres: q̄ in h̄ mōo tenuerũt vitã beſtialẽ vt pecora: ſeq̄ndo ſenſualita tẽ. Hõ cũ in honore eſſet nõ intellexit ꝛc. Quarto volucres celi. i. angelos q̄ in iudi cio ſeparabunt bonos a malis. Quinto et piſces maris: iſti ſũt demões q̄ ꝑ mare hꝰ mōi latitãt ⁊ diſcurrũt ad ꝑdenduz aias ꝛc̄. Deo gratias. Amen.

¶ In feſto ſctĩ Joãnis euange. ante portã latinã. Ser. xlvi.

HIc eſt diſci pulꝰ ille quez diligebat Jeſus. Joã. xxj. ¶ Profundamẽto ſer monis q̄ ẽ d̄ dilectiõe dei erga creaturas. oritꝛ theologicalis q̄ſtio. ¶ Queritꝛ. Vtrũ deꝰ diligat oĩa ex charitate eq̄litꝛ. Argu. Illos deus nõ diligit ex charitate quos n̄ predeſtinat ad eternam ſalutem. ſed non oĩa ſũt p̄deſtinata ad eternã ſalutẽ. Igitꝛ. Minor ptꝫ: quia charitas ideo ſit virtu tum conſummatrix maxime vltimuz aſpi cit finem. Juxta dictum David. Omnis cõſummationis vidit finem: finis autem vltimus eſt eterna ſalus. aut obiectiua: aut inheſiua: id eſt inherens vt fruitio et

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN